

VĂRATIC

ISTORIA SATULUI

La nordul Republicii Moldova, în raionul Rîșcani, pe cursul râului Ciuhur, este situat satul Vărativ.

Localitatea își are originile în anul 1613. Denumirea satului provine de la cuvântul „Vărat”, pentru că pe aceste locuri veneau să văreze turme de vite cu argații boierilor Stroiești. Moșiile lor se întindeau de la Lipcani până la Glodeni, Târnova, Glava, Bălți.

Primele așezări erau niște colibe, apoi au apărut bordeie. După asta, au început să se construiască case mici, acoperite cu stuh. Primele așezări au fost pe malul stâng al Ciuhurului, în jurul cimitirului vechi, după inscripțiile de pe pietrele mormintelor scrise cu scris slavon în limba română. Acești locuitori aveau familiile: Gangur, Mihai, Savanu. După luptele de la Stălinești pe Prut (1711), satul a fost distrus.

Atunci locuitorii au început să-și construiască case pe malul drept al Ciuhurului, iar în curtea boierului din sat au trăit ceva timp turcii. Satul a primit denumire turcească – Tărăbușeni. În vremea strângerii birului de către turci și asupritorilor boierești, o parte din locuitorii satului Vărativ au fugit la un boier mai „bun” în satul Hăsnășenii-Mari, raionul Bălți.

Prin anii 1807-1808, în sat a apărut curtea boierului Gavriil Galagan. În sat erau vreo 100-130 de case țărănești, mici, acoperite cu paie. În anii 1828-1830, în urma ciumei și a holerei au murit mai mult de jumătate din locuitorii satului.

1866 - În sat s-au născut 41 de copii și au murit 61, dintre care 41 de holeră și ciumă.

1866 - a fost deschisă școala populară a Ministerului Instruirii Publice.

1875 - țărani erau obligați să frecventeze biserica, care era construită în anul 1822.

1892 - moșierul M. Rîșcan ținea la Vărativ 520 desetine de pământ. Boierul D. Galagan – 383 desetine

1893 - chiaburul Simion Miron a construit o casă pe care a vândut-o obștii pentru local de școală cu 7000 ruble. În școală învățau 12-15 copii ai chiaburilor și preoților din satele: Vărativ, Horodiște, Cuconești Vechi, etc.

1896 - stația de poștă dispunea de 9 cai.

1904 - satul avea 158 de case și 1120 de suflete.

1909-1911 reforma lui Stolâpin. Mulți țărani se ruinau, vânzând pământurile noilor „boiernași” din sat – Gheorghe Pleșca, Dumitru Motelică, Simion Miron, care aveau câte 50-70 de hectare de pământ.

1911 - prima construcție de linie telefonică Sculeni-Brătușeni, ce urma să treacă prin Vărativ.

1913 - școală de o singură clasă, cu o singură odaie, cu un singur învățător. Întreținerea ei era asigurată de mijloace mănăstirești.

ATRAȚII TURISTICE

„Tâglăul” – emblema Vărativului

Stânca este scăldată din două părți de apele Ciuhurului și adăpostește pe partea de nord o groță destul de adâncă, numită de localnici „Odaia”. Până în 1978, pe lângă această stâncă trecea șerpuit râul Ciuhur în albia sa obișnuită. Aspectul de azi este căpătat în urma construcției Centralei Hidroelectrice Costești-Stânca. Din cel mai înalt loc al acestei stânci, în anul 1946, s-a desprins un bolovan uriaș. Astfel,

acest loc a fost numit de locuitori „La Bolohan”, locul preferat al copiilor, care veneau în această zonă la scăldat.

Privit din îndepărtare și din diferite unghiuri, „Țâglăul” capătă diverse forme ciudate: un leu cu un craniu de om lângă el, o broască țestoasă, un dulău sau un crocodil turtit. Deoarece în trecutul îndepărtat aici s-a aflat Marea Sarmatică, în prezent se pot găsi roci ciudate, loc neexplorat încă totalmente de arheologi. La fel aici putem găsi multe plante medicinale, cum este cimbrul, coada șoarecelui, cicoarea, fragi, etc. Acesta este un loc minunat

pentru pescuit, pentru a respira aerul proaspăt și pentru a admira natura de o frumusețe rară.

„Cascada Șerpilor”.

Această denumire a fost dată de locuitorii satului cu mulți ani în urmă, deoarece în apa acestei cascade erau foarte mulți șerpi. Cascada are trei scări: prima fiind mai mică, a doua mai mare, iar a treia este puțin mai mare în comparație cu celelalte două. În partea dreaptă și stângă a cascadei își deschid larg gurile două peșteri uriașe, una dintre ele fiind „Căsoaia”.

„Căsoaia”.

I se spune așa, deoarece, întrând în ea, trebuie să te tuipezi pe burtă, după care te trezești într-o odaie foarte mare, de formă pătrată. Pereții peșterii sunt negri din cauza fumului. Bătrânii spun că pe timpul războaielor, în aceste peșteri se ascundeau locuitorii satelor din vecinătate. Puțini au curajul să intre în aceste peșteri, deoarece frica de întuneric și șerpi te înfioară, iar cei care au intrat au ieșit murdari de cenușă. Se spune că, cu cât înaintezi în adâncul peșterii, cu atât aerul este mai greu de inspirat din cauza insuficienței de oxigen, iar lanternele își micșorează pas cu pas luminozitatea până la stingerea definitivă.

Râul Ciuhur

Râul Ciuhur este râul care curge prin satele Druță, Horodiște, Vărativ și Duruitoarea Veche, dar își are izvoarele în apropierea orașelului Ocnița și își poartă apele pe teritoriul raioanelor Ocnița, Edineț, Rîșcani. Se varsă în râul Prut la nord de localitatea Duruitoarea. Lungimea lui este de 90 km.

Actul de identitate, datând cu ziua de 17 aprilie 1429, îl găsim la curtea domnească a voievodului Alexandru cel Bun, în varianta Ciuhuru. Savanții Anatol Eremia și Ion Dron consideră că hidronimul de

proveniență turanică ciugur/ciuhur are în limba română semnificația de groapă (cu apă), râpă, vâlcea, adâncitură.

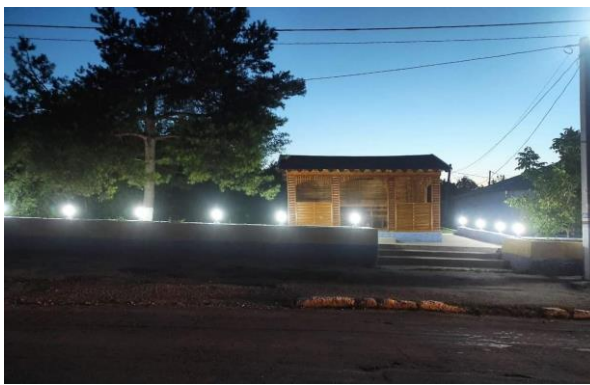
Patrimoniul natural și cultural din bazinul râului Ciuhur are o valoare deosebită, dar în mare măsură a fost degradat și deteriorat în anii regimului comunist sovietic. Totuși, pe segmentul de râu Pociumbeni-Horodiște-Vărătic-Duruitoarea, s-au păstrat peisaje pitorești, de o frumusețe rară.

Monumentul „**Chipul Maicii Domnului și a fiului său Iisus Hristos**”, ocrotitoarea tuturor creștinilor ortodocși din localitate. Este construit și înălțat în anii 2020-2021, la inițiativa unei familii din satul Vărătic, Ion și Lilia Rugină. Cu suport financiar s-au implicat toată localitatea și diaspora din Europa și SUA. El se află la intrarea în satul Vărătic. Este construit din așchii de marmură și are înălțimea de 7,5 metri.

„**Foișorul**” este o zonă de odihnă, atât pentru locuitori, cât și pentru trecători. Se află pe drumul central la intrarea în localitate. Aici este amplasată de masă cu scaune, coș pentru gunoi. Se iluminează pe timp de noapte și poate servi și în această parte a zilei ca popas de odihnă pentru drumeți.

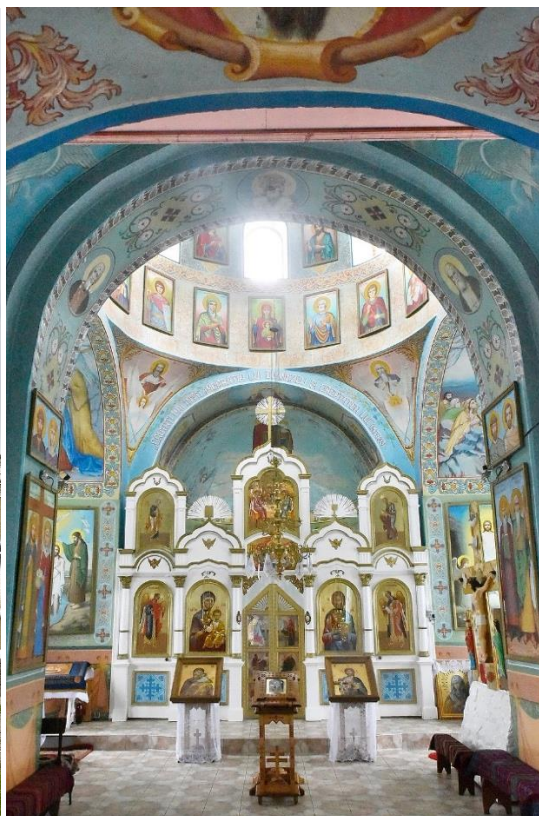
Fântâna lui Moș Luca are o sută de ani și este cea mai veche fântână din sat. I se zice așa, pentru că se află chiar în poarta unui bătrân cu numele Luca și a fost săpată tot de el. Bătrânul este decedat,

dar fântâna a rămas o memorie vie în amintirea aceluia om. Ea se află în centrul satului Vărativ. În anul 2019 a fost renovată.

Legenda zice că orice străin, trecător, care bea apă din această fântână, rămâne pentru totdeauna în sat, precum că apa este vrăjită și cucerește inima omului de a îndrăgi locurile pitorești ale Vărativului și nu se lasă dus de aici pe veci.

Parohia „Sfântul Ierarh Nicolae”, preot paroh Dascal Ghenadi, orele de funcționare: zilnic, tel. 068182298

Monumentul în memoria preotului Parohiei „Sfântul Ierarh Nicolae”, Gheorghe Benea și soția lui, Liuba.

În 1941 acești doi soți au scăpat de la moarte 26 evrei, locuitori ai satelor vecine, arestați și condamnați la moarte în satul Vărativ de către armata nazistă. Pentru această faptă eroică, la 20.11.2003, în muzeul Institutului Yad Vashem din Ierusalim, soților Gheorghe și Liuba Benea li s-a conferit Titlul Onorific „Drept între popoare”.

Cu profundă recunoștință pentru actul creștinesc al celor doi soți, acest monument a fost instalat în anul 2019, în curtea bisericii „Sfântul Ierarh Nicolae”, în satul Vărativ, de domnul Efim Roif, feciorul lui Șaps Roif, unul dintre evreii salvați.

Centrul de informare turistică

Centrul de informare turistică se află în sediul Primăriei Vărativ. Program: Luni-vineri, orele 9.00-15.00. Persoane de contact: Rusu Tatiana, tel. 069044491; Adam Nelly, tel. 069017757; Bradu Galina, tel. 069313853; Șalaru Lilia, tel. 069322231.

Cazare

1. Apartament cu 3 odăi al Primăriei Vărativ, tel. 069754411 – Dumitru Motelică;
2. „Casa Vărativ”, pensiune, tel. 068021409 – Rodica și Viorel Chitic;
3. Casa „La Bunica”, s. Vărativ, tel. 078787020 – Dina Brînză;
4. Schipor Ana, s.Vărativ, tel. 060511386;
5. Liliana Pleșca, s.Vărativ, tel. 060355674;
6. Nelly Adam, s. Vărativ, tel. 069017757.
7. Miron Andrei, s.Vărativ, 069469376,
8. Barîmb Gheorghe, tel. 069376584.

Bar/Restaurant „Cristina”, program: luni-duminică, ora 17:00-00:00, tel. 069956743. Localul dispune și de sală pentru biliard.

Magazin: SRL „Mironaș-Prosper”, program: luni-duminică, ora 8:00-22:00, tel. 069469376 – Andrei Miron;

Magazin: „Îl Benea Mihail”, program: luni-duminică, ora 8:00-22:00, tel. 068658637 – Tamara Benea;

Oficiu Poștal, program: luni-vineri, ora 8:30-15:00, tel. 069607422 – Daniela Gheorghiiță;

Farmacie, program: luni – vineri, ora 9:30-13:30, sâmbătă, ora 9:30-12:00, duminică – zi liberă, tel. 076710190 – Tutunaru Andrei;

Centrul de Sănătate Vărativ, program: luni-vineri, ora 8:00-17:00, sâmbătă ora 8:00-13:00, tel.069529202 – Ina Menșenin;

Sectorul de Poliție, program: luni-vineri, ora 8:00-17:00, sâmbătă și duminică- zile libere, tel. 069723929 – Serghei Goleac;